

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 03 /ສພຊ

ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 9 ກໍລະກົດ 2009

ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍ ການປະມົງ

ພາກທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1. ຈຸດປະສົງ

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປະມົງ ກຳນົດ ຫລັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງ, ການເຄື່ອນໄຫວ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການກວດກາ ວຽກງານການປະມົງ ເພື່ອສົ່ງເສີມການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ສັດນ້ຳ ແບບຍືນຍົງ ແນໃສ່ຮັບປະກັນການຕອບສະໜອງປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ເພື່ອເປັນອາຫານ ໃຫ້ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ, ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງຊາດ.

ມາດຕາ 2. ການປະມົງ

ການປະມົງ ແມ່ນ ກິດຈະການດ້ານ ການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ, ການຫາ, ການນຳໃຊ້ ສັດນ້ຳ ດ້ວຍວິທີການຕ່າງໆ ໃນພື້ນທີ່ແຫລ່ງນ້ຳໃດໜຶ່ງ.

ມາດຕາ 3. ການອະທິບາຍຄຳສັບ

ຄຳສັບຕ່າງໆ ທີ່ນຳໃຊ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. ສັດນ້ຳ ໝາຍເຖິງ ສັດທຸກຊະນິດທີ່ເກີດ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວຢູ່ໃນນ້ຳຕາມທຳມະຊາດ ຫລື ຖືກນຳເອົາຈາກທຳມະຊາດມາລ້ຽງ;
2. ກິດຈະການການປະມົງ ໝາຍເຖິງ ທຸກການເຄື່ອນໄຫວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ, ການຫາ ແລະ ການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳ;
3. ຜະລິດຕະພັນສັດນ້ຳ ໝາຍເຖິງ ຜົນຜະລິດຈາກປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ທີ່ໄດ້ຜ່ານການປຸງແຕ່ງ;

4. ບໍລິເວນລ້ຽງສັດນໍ້ ໝາຍເຖິງ ພື້ນທີ່ດິນ, ບໍລິເວນນໍ້ ລວມທັງ ສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ອຸປະກອນຕ່າງໆ ທີ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການລ້ຽງສັດນໍ້;
5. ພື້ນທີ່ແຫລ່ງນໍ້ເພື່ອການປະມົງ ໝາຍເຖິງ ພື້ນທີ່ແຫລ່ງນໍ້ທີ່ມີນໍ້ຕະຫລອດປີ ຫລື ໃນບາງລະດູການ ຈະແມ່ນຈາກແຫລ່ງນໍ້ທໍາມະຊາດ ຫລື ຈາກແຫລ່ງນໍ້ທີ່ຄົນສ້າງຂຶ້ນ ລວມທັງ ພື້ນທີ່ນໍ້ທີ່ຈັດເປັນບ່ອນລ້ຽງສັດນໍ້ ແລະ ບັນດາພື້ນທີ່ແມ່ນໍ້ອື່ນ ຮ່ວມຊາຍແດນກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ ທີ່ຂຶ້ນກັບອໍານາດອະທິປະໄຕ ຂອງ ສປປ ລາວ;
6. ວັງສະຫງວນ ໝາຍເຖິງ ເຂດນໍ້ ເປັນຕົ້ນບ່ອນນໍ້ເລິກໃນພື້ນທີ່ແຫລ່ງນໍ້ ຫລື ຕາມລໍາແມ່ນໍ້ໃດໜຶ່ງ ຕາມການກໍານົດຂອງຄະນະກໍາມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ຫລື ຕາມກົດລະບຽບຂອງການປະມົງຂັ້ນບ້ານ, ຂອງກົມກອງ ທີ່ໄດ້ກໍານົດໃຫ້ເປັນເຂດຫວງຫ້າມ ຕະຫລອດລະດູການ ເພື່ອເປັນບ່ອນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ແຜ່ພັນຢ່າງປອດໄພຂອງຊັບພະຍາກອນສັດນໍ້;
7. ເຄື່ອງມືຈັບປາ ໝາຍເຖິງ ອຸປະກອນຕ່າງໆ ເພື່ອໃຊ້ໃນການຫາປາ ແລະ ສັດນໍ້ອື່ນ;
8. ເຄື່ອງມືຈັບປາແບບດັບສູນ ໝາຍເຖິງ ອຸປະກອນຕ່າງໆ ທີ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຫາປາ ແລະ ສັດນໍ້ອື່ນ ທີ່ມີລັກສະນະທໍາລາຍ ເຊັ່ນ: ທາດເບື້ອ, ລະເບີດ, ເຄື່ອງໄຟຟ້າ, ສານເຄມີ, ຄື້ນສຽງ ແລະ ອື່ນໆ;
9. ສັດນໍ້ປະເພດຫວງຫ້າມ ໝາຍເຖິງ ສັດນໍ້ ປະເພດທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ ແລະ ມີຄວາມສໍາຄັນເປັນພິເສດຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນບັນຊີ I ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນໍ້ ແລະ ສັດປ່າ. ສັດປະເພດດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໄດ້ຄຸ້ມຄອງ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາ. ສ່ວນການນໍາໃຊ້ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກລັດຖະບານ;
10. ສັດນໍ້ປະເພດຄຸ້ມຄອງ ໝາຍເຖິງ ສັດນໍ້ ປະເພດທີ່ມີຄຸນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ແລະ ການສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າ ທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນ ບັນຊີ II ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນໍ້ ແລະ ສັດປ່າ. ສັດປະເພດດັ່ງກ່າວ ມີຈໍານວນຈໍາກັດ ແລະ ສາມາດສູນພັນໄດ້ ຊຶ່ງຕ້ອງ ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄວບຄຸມການນໍາໃຊ້;
11. ສັດນໍ້ປະເພດທີ່ໄວໄປ ໝາຍເຖິງ ສັດນໍ້ ປະເພດທີ່ສາມາດຂະຫຍາຍພັນໄດ້ຕາມທໍາມະຊາດຢ່າງຫລວງຫລາຍ, ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕໍ່ການສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າ ທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນບັນຊີ III ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນໍ້ ແລະ ສັດປ່າ. ສັດປະເພດດັ່ງກ່າວ ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ໂດຍຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ສັດປະເພດດັ່ງກ່າວສູນພັນພ້ອມທັງ ບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ລະບົບນິເວດ;
12. ປາເອ້ ໝາຍເຖິງ ຊະນິດປາທີ່ມີຂະໜາດ, ຮູບຮ່າງ ແລະ ສີສັນງົດງາມ ແຕກຕ່າງກັນທີ່ ນໍາມາລ້ຽງ ເພື່ອ ຄວາມງາມ, ປະດັບ ແລະ ວາງສະແດງ;

13. ປາອໍ ຫລື ປາກອງ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ປາຈຳນວນຫລວງຫລາຍ ທີ່ ກຳລັງປະສົມພັນ ຢູ່ ປາກນ້ຳ, ຫ້ວຍ, ຮ່ອງ ຫລື ບໍລິເວນນ້ຳໃດໜຶ່ງ ແລ້ວກຽມຈະຂຶ້ນໄປວາງໄຂ່ ຕາມ ຮ່ອມຫ້ວຍ ຫລື ຕາດນ້ຳ;
14. ຊາວປະມົງ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ລ້ຽງ, ຜູ້ພັດທະນາ, ຜູ້ຫາ ປາ ຫລື ສັດນ້ຳອື່ນ ເປັນອາຊີບ ຕົ້ນຕໍ;
15. ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງແບບຍືນຍົງ ໝາຍເຖິງ ການນຳໃຊ້ບັນດາມາດຕະການ ທາງ ດ້ານລະບຽບກົດໝາຍ, ແຜນການ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອ ພັດທະນາ, ຄວບຄຸມ ແລະ ກວດກາ ການປະມົງ ເຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ມີການຂະ ຫຍາຍຕົວຢ່າງໝັ້ນຄົງ, ມີລັກສະນະເສດຖະກິດ, ມີປະສິດທິຜົນ, ຮັບປະກັນສິ່ງແວດ ລ້ອມ, ມີຊີວິດຊີວາ ແລະ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງສັງຄົມ ທັງຕອບສະໜອງໄດ້ຄວາມ ຕ້ອງການຂອງຄົນຮຸ່ນປັດຈຸບັນ ແລະ ຄົນຮຸ່ນຕໍ່ໆໄປ;
16. ຊັບພະຍາກອນການປະມົງ ໝາຍເຖິງ ຊີວະນາໆພັນ ໃນແຫລ່ງນ້ຳ, ພາຫະນະ, ເຄື່ອງ ມື, ເຕັກນິກທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນ ການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດ ທະນາ ແລະ ການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳ;
17. ຜູ້ປະກອບການ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ດຳເນີນກິດຈະການ ຫລື ທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບການປະມົງ.

ມາດຕາ 4. ກຳມະສິດກ່ຽວກັບປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ

ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນທຸກປະເພດຕາມທຳມະຊາດ ທີ່ບໍ່ເປັນກຳມະສິດຂອງບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ໃນຂອບເຂດດິນແດນ ຂອງ ສປປ ລາວ ເປັນກຳມະສິດຂອງວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງລັດເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບໃນທົ່ວປະເທດ. ລັດຮັບຮູ້ສິດນຳໃຊ້ຂອງ ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ສຳລັບ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ທີ່ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ໄດ້ນຳເອົາມາລ້ຽງໃນພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງ ດ້ວຍເຫື່ອແຮງ ຫລື ທິນຮອນຂອງຕົນ ເປັນກຳມະສິດຂອງຜູ້ລ້ຽງ ຍົກເວັ້ນພໍ່ພັນແມ່ພັນ ແລະ ສາຍພັນຮຸ່ນ 1 ສຳລັບສັດນ້ຳປະເພດຫວງຫ້າມ ແລະ ພໍ່ພັນແມ່ພັນ ສຳລັບສັດນ້ຳປະເພດຄຸ້ມ ຄອງ. ໃນກໍລະນີທີ່ນຳມາລ້ຽງເປັນທຸລະກິດການປະມົງ ຕ້ອງມີການເຫັນດີຈາກຂະແໜງການກະສິ ກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ມາດຕາ 5. ນະໂຍບາຍຂອງລັດດ້ານການປະມົງ

ລັດ ສົ່ງເສີມການລ້ຽງ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ, ຂະຫຍາຍພັນ ສັດນ້ຳ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳ ຕາມທ່າແຮງຂອງທ້ອງຖິ່ນ ດ້ວຍການວາງນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດ ໝາຍ, ສະໜອງທິນຮອນ, ສົ່ງເສີມດ້ານວິຊາການ, ການຄົ້ນຄວ້າ, ການນຳໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີ, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆ ເພື່ອເພີ່ມຈຳນວນສັດນ້ຳ ໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນ ແນໃສ່ຕອບສະ ໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນລາວ ບັນດາເຜົ່າ.

ລັດ ສົ່ງເສີມໃຫ້ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ລົງທຶນເຂົ້າໃນ ການລ້ຽງ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ, ຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ການປຸງແຕ່ງປາ ແລະ ສັດ ນໍ້າອື່ນ ດ້ວຍການປະຕິບັດນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ນະໂຍບາຍສິນເຊື້ອ, ຍົກເວັ້ນ ຫລື ຫລຸດຜ່ອນ ພາສີ ອາກອນ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ລັດ ຊຸກຍູ້ ໃຫ້ຊາວປະມົງ ຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມ, ເປັນສະມາຄົມ, ເປັນສະຫະກອນ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ວິທີການຜະລິດ, ການປຸງແຕ່ງປາ ແລະ ສັດນໍ້າອື່ນ ແນໃສ່ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງຜົນຜະລິດ, ຜະລິດຕະພັນສັດນໍ້າ ລວມທັງ ເປັນເຈົ້າການໃນການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ດໍາເນີນກິດຈະການການປະມົງ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 6. ຫລັກການພື້ນຖານດ້ານການປະມົງ

ຫລັກການພື້ນຖານດ້ານການປະມົງ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ເອົາ ການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ, ການຂະຫຍາຍ ພັນປາ ແລະ ສັດນໍ້າອື່ນ ແບບຍືນຍົງ ເປັນວຽກງານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງທົ່ວປວງຊົນ;
2. ເອົາ ການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ, ການຂະຫຍາຍ ພັນປາ ແລະ ສັດນໍ້າອື່ນ ເປັນຕົ້ນຕໍ, ເອົາ ການຄຸ້ມຄອງການຫາ ປາ ແລະ ສັດນໍ້າອື່ນ ເປັນສໍາຄັນ;
3. ນໍາໃຊ້ ສັດນໍ້າ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ, ມີປະສິດທິຜົນ, ຍືນຍົງ ແລະ ບໍ່ສົ່ງ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ສັງຄົມ ຫລື ທໍາມະຊາດ;
4. ສ້າງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ເຂດອະນຸລັກພັນສັດນໍ້າ ຫລື ວັງສະຫງວນ, ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ແຫລ່ງອາຫານຂອງສັດນໍ້າ ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ສັດດັ່ງກ່າວເຕີບໃຫຍ່, ຂະ ຫຍາຍພັນ ແນໃສ່ຮັກສາຄວາມສົມດູນຂອງລະບົບນິເວດ ;
5. ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ , ພັດທະນາ, ນໍາໃຊ້ສັດນໍ້າ , ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ການ ປະມົງ ໃຫ້ສອດຄ່ອງ ກັບສົນທິສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ມາດຕາ 7. ພັນທະໃນການປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ ສັດນໍ້າ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ລ້ວນແຕ່ມີພັນທະ ໃນການອະນຸລັກ, ປົກປັກ ຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ ສັດນໍ້າ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ນໍາໃຊ້ມາດຕະ ການອັນຈໍາເປັນ ເພື່ອສະກັດກັ້ນຜົນກະທົບຕໍ່ສັດນໍ້າ ຊຶ່ງເກີດຈາກທໍາມະຊາດ ຫລື ການກະທໍາ ຂອງຄົນ ເຊັ່ນ: ການປ່ອຍມົນລະພິດລົງໃສ່ແຫລ່ງນໍ້າທໍາມະຊາດ, ພະຍາດລະບາດ, ການຫາປາ ແລະ ສັດນໍ້າອື່ນແບບທໍາລາຍ, ການຊີ້ຂາຍທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ການທໍາລາຍຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ, ປ່ອນວາງ ໄຂ່ ແລະ ແຫລ່ງອາຫານຂອງສັດນໍ້າ.

ມາດຕາ 8. ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສົ່ງເສີມການພົວພັນ ຮ່ວມມື ກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ໃນວຽກງານການປະມົງ ດ້ວຍການແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນ

ໂລຊີ, ການຍົກລະດັບວິຊາການ, ການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ປະຕິບັດສັນຍາ ແລະ ສົນທິສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ພາກທີ II

ການປະມົງ

ໝວດທີ 1

ປະເພດປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ

ມາດຕາ 9. ການແບ່ງປະເພດປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ

ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ແບ່ງອອກເປັນສາມປະເພດ ດັ່ງນີ້:

1. ປະເພດຫວງຫ້າມ;
2. ປະເພດຄຸ້ມຄອງ;
3. ປະເພດທົ່ວໄປ.

ມາດຕາ 10. ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດຫວງຫ້າມ

ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດຫວງຫ້າມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ ສັດນ້ຳປະເພດດັ່ງກ່າວ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກລັດຖະບານ.

ລັດຖະບານ ເປັນຜູ້ຕິກລົງ ການຄົ້ນຄວ້າ ປຸງແປງບັນຊີສັດນ້ຳປະເພດຫວງຫ້າມ ແຕ່ລະໄລຍະ ຕາມການສະເໜີຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ມາດຕາ 11. ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດຄຸ້ມຄອງ

ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດຄຸ້ມຄອງ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ, ຄວບຄຸມ ແລະ ກວດກາການນຳໃຊ້ ສັດນ້ຳປະເພດດັ່ງກ່າວ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຜູ້ອອກຂໍ້ຕິກລົງ ກ່ຽວກັບການບໍ່ອະນຸຍາດ ໃຫ້ນຳໃຊ້ສັດນ້ຳປະເພດຄຸ້ມຄອງ ຖ້າເຫັນວ່າ ສັດນ້ຳປະເພດດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການຈະສູນພັນ ໃນພື້ນທີ່ແຫ່ງນ້ຳທີ່ຕິນຄຸ້ມຄອງ ແລ້ວແຈ້ງໃຫ້ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ອອກຂໍ້ຕິກລົງ ກ່ຽວກັບການບໍ່ອະນຸຍາດ ໃຫ້ນຳໃຊ້ບາງສັດນ້ຳປະເພດຄຸ້ມຄອງ ບົນພື້ນຖານການສະເໜີ ຂອງບັນດາອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຖ້າເຫັນວ່າ ສັດນ້ຳປະເພດດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການຈະສູນພັນ ໃນພື້ນທີ່ແຫ່ງນ້ຳທີ່ກວມເອົາສອງແຂວງຂຶ້ນໄປ.

ມາດຕາ 12. ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດທົ່ວໄປ

ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດທົ່ວໄປ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ອະ

ນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ ໂດຍຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ສູນພັນ ພ້ອມທັງ ບໍ່ໃຫ້ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ລະບົບນິເວດ.

ໝວດທີ 2 ຮູບແບບການປະມົງ

ມາດຕາ 13. ຮູບແບບການປະມົງ

ການປະມົງ ປະກອບດ້ວຍ ສອງ ຮູບແບບ ດັ່ງນີ້:

1. ການປະມົງແບບຄອບຄົວ;
2. ການປະມົງແບບທຸລະກິດ.

ມາດຕາ 14. ການປະມົງແບບຄອບຄົວ

ການປະມົງແບບຄອບຄົວ ແມ່ນ ການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ, ການຫາ ແລະ ການນຳໃຊ້ ສັດນ້ຳ ໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ແຫ່ງນຳໃດໜຶ່ງ ໂດຍສອດຄ່ອງ ກັບລະບຽບກົດໝາຍ ເພື່ອຊົມໃຊ້ໃນຊີວິດປະຈຳວັນຂອງຄອບຄົວ ເປັນຕົ້ນຕໍ.

ການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດທົ່ວໄປແບບຄອບຄົວ ແມ່ນ ໃຫ້ນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ໜອງ ຫລື ພື້ນທີ່ແຫ່ງນຳ ບໍ່ເກີນ 15.000 ຕາແມັດ ຫລື ລ້ຽງໃສ່ກະຊັງທີ່ມີເນື້ອທີ່ບໍ່ເກີນ 120 ຕາແມັດ ຕໍ່ຄອບຄົວ.

ການລ້ຽງປາ ປະເພດທົ່ວໄປ, ປະເພດຫວງຫ້າມ ສາຍພັນຮຸ່ນ 2, ປະເພດຄຸ້ມຄອງ ສາຍພັນຮຸ່ນ 1 ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຂໍອະນຸຍາດ ຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ສຳລັບ ພໍ່ພັນແມ່ພັນ ແລະ ສາຍພັນຮຸ່ນ 1 ຂອງສັດນ້ຳປະເພດຫວງຫ້າມ ແລະ ພໍ່ພັນແມ່ພັນ ຂອງສັດນ້ຳປະເພດຄຸ້ມຄອງ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຄອບຄົວລ້ຽງ.

ຊາວປະມົງ ຕ້ອງໄດ້ຂຶ້ນບັນຊີສຳມະໂນຄົວຊາວປະມົງ ຕາມລະບຽບການ ຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ງນຳນັ້ນ.

ມາດຕາ 15. ການປະມົງແບບທຸລະກິດ

ການປະມົງແບບທຸລະກິດ ແມ່ນ ການລ້ຽງ, ການຂະຫຍາຍແນວພັນ, ການຫາ, ການປຸງແຕ່ງ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແລະ ຈຳໜ່າຍ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າ ໃນການອະນຸລັກ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ສັດນ້ຳ.

ພາກທີ III

ກົດຈະການ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ການປະມົງ

ໝວດທີ 1

ກົດຈະການການປະມົງ

ມາດຕາ 16. ຂັ້ນຕອນຂອງກິດຈະການການປະມົງ

ການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ, ການຫາ ແລະ ການນຳໃຊ້ ສັດນ້ຳ ເປັນກິດຈະການ ຂອງການປະມົງ ຊຶ່ງຕ້ອງດຳເນີນຕາມຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

1. ການສຳຫລວດການປະມົງ;
2. ການວາງແຜນຍຸດທະສາດດ້ານການປະມົງ;
3. ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດດ້ານການປະມົງ.

ມາດຕາ 17. ການສຳຫລວດການປະມົງ

ການສຳຫລວດການປະມົງ ແມ່ນ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ສະຖິຕິກ່ຽວກັບປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ແຕ່ລະປະເພດ, ຊະນິດ, ສາຍພັນຕາມສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ, ແຕ່ລະເຂດ ພື້ນທີ່ແຫ່ງນ້ຳ ເພື່ອຈັດສັນ, ເປັນຂໍ້ມູນໃນການວາງແຜນ ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ.

ການສຳຫລວດການລ້ຽງສັດນ້ຳ ແມ່ນ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ສະຖິຕິເນື້ອທີ່ການລ້ຽງ, ປະເພດ ພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ, ວິທີການລ້ຽງ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການວາງແຜນ ພັດທະນາວຽກ ງານການປະມົງ.

ການສຳຫລວດການຫາ, ການນຳໃຊ້ ສັດນ້ຳ ແມ່ນ ການເກັບກຳ ຂໍ້ມູນສະຖິຕິ ພື້ນທີ່ ແຫ່ງນ້ຳ, ວິທີການຫາ, ເຄື່ອງມືອຸປະກອນ, ເຕັກນິກ ການຫາ ແລະ ການນຳໃຊ້ ເພື່ອວາງແຜນ ຄຸ້ມຄອງດ້ວຍການກຳນົດເຂດຫາ, ລະດູການຫາ ແລະ ເຄື່ອງມືອຸປະກອນ ການຫາ ທີ່ເໝາະສົມ.

ການສຳຫລວດການປະມົງ ແມ່ນ ໃຫ້ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນເຈົ້າການ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຜູ້ດຳເນີນ.

ມາດຕາ 18. ການວາງແຜນຍຸດທະສາດດ້ານການປະມົງ

ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການ ປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ວາງແຜນຍຸດທະສາດຮອບດ້ານ ແລະ ຍາວນານ ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາການປະມົງ ເພື່ອເປັນທິດທາງລວມ ໃນການຫັນເປັນແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ມາດຕະການສະເພາະໜ້າ ກ້າວໄປສູ່ການລ້ຽງ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ ແບບອຸດສາ ຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝ.

ມາດຕາ 19. ການສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດດ້ານການປະມົງ

ການສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດດ້ານການປະມົງ ແມ່ນ ການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ ທິດລອງ ວິທະຍາສາດກ່ຽວກັບແນວພັນໃໝ່, ເຕັກນິກການລ້ຽງແບບໃໝ່, ການຜະລິດອາຫານປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ, ເຕັກໂນໂລຊີ ການປຸງແຕ່ງ, ພະຍາດປາ, ການປິ່ນປົວ, ລະບົບນິເວດວິທະຍາ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍສິດເປັນເຈົ້າໃນວຽກງານການປະມົງ, ຈຳກັດການນຳເຂົ້າ ແນວພັນ, ທິວ ອາຫານປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ຈາກຕ່າງປະເທດ.

ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເອົາໃຈໃສ່ ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ສະຖາບັນ, ສູນຄົ້ນ ຄວ້າທິດລອງ ເພື່ອດຳເນີນການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ ທິດລອງວິທະຍາສາດ. ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ແກ່

ການຄົ້ນຄວ້າ ທົດລອງ, ຜະລິດ, ສະໜອງແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ຢ່າງກວ້າງຂວາງນັ້ນ ທຸກ ພາກສ່ວນ ຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

ການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ ຕົວຢ່າງ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ເປັນຕົ້ນ ຊາກ ຫລື ສິນສ່ວນ ເພື່ອການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າທາງວິທະຍາສາດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ພາຍຫລັງທີ່ສຳເລັດການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າແລ້ວ ຕ້ອງລາຍງານຜົນໄດ້ຮັບໃຫ້ກະຊວງກະສິ ກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດດ້ານການປະມົງ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກ ລັດຖະບານ.

ມາດຕາ 20. ເງື່ອນໄຂສຳລັບການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດດ້ານການປະມົງ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງສຶກສາຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ດ້ານການປະມົງ ຕ້ອງ ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ກຳນົດ ບ່ອນ ຫລື ເຂດໃນພື້ນທີ່ແຫລ່ງນ້ຳ, ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າໃຫ້ຈະແຈ້ງ;
2. ກຳນົດ ເຄື່ອງມື ອຸປະກອນ ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິທີການ, ເຕັກນິກ ທີ່ຈະນຳໃຊ້;
3. ກຳນົດເວລາຂອງການນຳໃຊ້ໃບອະນຸຍາດຄົ້ນຄວ້າ;
4. ມີນັກວິຊາການລາວເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ.

ພາຍຫລັງທີ່ໄດ້ສຳເລັດການຄົ້ນຄວ້າແລ້ວ ຕ້ອງລາຍງານຜົນ ແລະ ແຜນພັດທະນາການ ປະມົງໃນຕໍ່ໜ້າ ຕໍ່ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ໝວດທີ 2

ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການພັດທະນາ ການປະມົງ

ມາດຕາ 21. ການປົກປັກຮັກສາ ການປະມົງ

ການປົກປັກຮັກສາ ການປະມົງ ປະກອບດ້ວຍ:

- ການປົກປັກຮັກສາ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ;
- ການປົກປັກຮັກສາ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ລະບົບນິເວດ.

ມາດຕາ 22. ການປົກປັກຮັກສາ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ

ການປົກປັກຮັກສາ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ແມ່ນ ການປ້ອງກັນ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ບໍ່ໃຫ້ ຖືກທຳລາຍດ້ວຍທຳມະຊາດ ຫລື ການກະທຳຂອງຄົນ ເຊັ່ນ: ການຫາປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ດ້ວຍ ການນຳໃຊ້ ເຄື່ອງມື ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການຫາແບບທຳລາຍ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ອຸດົມສົມບູນຕະຫລອດໄປ.

ມາດຕາ 23. ການປົກປັກຮັກສາ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ລະບົບນິເວດ

ການປົກປັກຮັກສາ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ລະບົບນິເວດ ແມ່ນ ການອະນຸລັກ, ຮັກສາຖິ່ນທີ່ ຢູ່ອາໄສຂອງປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ແລະ ລະບົບນິເວດຂອງພື້ນທີ່ແຫລ່ງນ້ຳ ລວມທັງ ວັງສະຫງວນ,

ເຂດເພາະພັນປາທຳມະຊາດ, ແຫລ່ງອາຫານ ແລະ ເຂດຫວງທຳມອື່ນ ເພື່ອໃຫ້ຊີວະນາໆພັນ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຍືນຍົງ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍຕ້ອງວາງມາດຕະການປ້ອງກັນ ເພື່ອສະກັດ ກັນ ການບຸກລຸກ ການທຳລາຍ ຈາກການກະທຳຂອງຄົນ ຫລື ຈາກທຳມະຊາດ.

ມາດຕາ 24. ການພັດທະນາການປະມົງ

ການພັດທະນາການປະມົງ ແມ່ນ ການປັບປຸງ ການລ້ຽງ, ການຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ການ ປຸງແຕ່ງ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່.

ການພັດທະນາການລ້ຽງ ແມ່ນ ການປັບປຸງຮູບແບບການລ້ຽງ ໄປສູ່ຮູບແບບການລ້ຽງທີ່ ທັນສະໄໝ ດ້ວຍການສະໜອງແນວພັນ ແລະ ໃຫ້ອາຫານປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນຢ່າງພຽງພໍ, ນຳໃຊ້ ເຕັກນິກ ແລະ ວິທີການລ້ຽງແຕ່ລະປະເພດ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບເງື່ອນໄຂ, ທ່າແຮງ ແລະ ສະພາບ ແວດລ້ອມຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແນໃສ່ຍົກສູງຜະລິດຕະພາບຂອງປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ໃຫ້ສາມາດຕອບ ສະໜອງຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນ ແລະ ເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກ.

ການພັດທະນາການຂະຫຍາຍພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ແມ່ນ ການຜະລິດແນວພັນສັດນ້ຳ ໃໝ່ທີ່ດີ ແລະ ຮັບປະກັນ ທັງປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງສັດນ້ຳ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມ ຕ້ອງການຂອງສັງຄົມ ແລະ ຕະຫລາດ.

ການພັດທະນາການປຸງແຕ່ງປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ແມ່ນ ການເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນສັດນ້ຳ ມີຄຸນນະພາບ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດເຕັກນິກ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ.

ພາກທີ IV

ການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳ

ໝວດທີ 1

ປະເພດການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳ

ມາດຕາ 25. ປະເພດການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳ

ການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳ ມີ ສີ່ ປະເພດດັ່ງນີ້:

1. ການນຳໃຊ້ເພື່ອຄອບຄົວ;
2. ການນຳໃຊ້ເພື່ອສາທາລະນະປະໂຫຍດ;
3. ການນຳໃຊ້ຕາມຮີດຄອງ;
4. ການນຳໃຊ້ເພື່ອທຸລະກິດ.

ມາດຕາ 26. ການນຳໃຊ້ເພື່ອຄອບຄົວ

ການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳເພື່ອຄອບຄົວ ແມ່ນ ການນຳເອົາປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ຊຶ່ງໄດ້ຈາກ ການ ລ້ຽງ, ການຫາ ມາປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານເພື່ອບໍລິໂພກ, ເປັນປາເອ້ ຫລື ຈຳໜ່າຍ ສ້າງເປັນລາຍຮັບ ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ.

ມາດຕາ 27. ການນຳໃຊ້ເພື່ອສາທາລະນະປະໂຫຍດ

ການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳເພື່ອສາທາລະນະປະໂຫຍດ ແມ່ນ ການນຳເອົາປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ມາຮັບໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ ເຊັ່ນ: ການວາງສະແດງຢູ່ຫໍພິພິທະພັນ, ສວນສັດ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອການເຂົ້າຊົມ ແລະ ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ, ແຕ່ການນຳໃຊ້ນັ້ນຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມ ຍິນຍົງ, ບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ສັງຄົມ ຫລື ທຳມະຊາດ.

ມາດຕາ 28. ການນຳໃຊ້ຕາມຮີດຄອງ

ການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳຕາມຮີດຄອງ ແມ່ນ ການນຳເອົາປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນມາໃຊ້ເພື່ອຄວາມ ຈຳເປັນທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ຫລື ຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ບຸນປະເພນີບ້ານ ເຊັ່ນ: ການປ່ອຍປາ, ປ່ອຍຫອຍ, ປ່ອຍອ່ຽນ, ການຜ່າໜອງ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 29. ການນຳໃຊ້ເພື່ອທຸລະກິດ

ການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳເພື່ອທຸລະກິດ ແມ່ນ ການປຸງແຕ່ງ, ການຂະຫຍາຍແນວພັນ, ການຈຳ ໜ່າຍ, ການນຳເຂົ້າ, ສົ່ງອອກ, ສົ່ງອອກຄືນ, ນຳຜ່ານ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນ ຕາມ ລະບຽບກົດໝາຍ.

**ໝວດທີ 2
ທຸລະກິດການປະມົງ**

ມາດຕາ 30. ທຸລະກິດການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ

ທຸລະກິດການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແລະ ຈຳໜ່າຍ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸ ຍາດ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ.

ທຸລະກິດການລ້ຽງປາ ປະເພດທົ່ວໄປ ທີ່ ນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ໜອງ ຫລື ພື້ນທີ່ແຫລ່ງນ້ຳ ເກີນ ກວ່າ 15.000 ຫາ 50.000 ຕາແມັດ ຫລື ລ້ຽງໃສ່ກະຊັງ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ເກີນກວ່າ 120 ຫາ 250 ຕາ ແມັດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຫັນດີຈາກ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ເທດສະບານ. ໃນກໍ ລະນີ ທີ່ນຳໃຊ້ ເນື້ອທີ່ໜອງ ຫລື ພື້ນທີ່ແຫລ່ງນ້ຳ ເກີນກວ່າ 50.000 ຕາແມັດ ຫລື ລ້ຽງໃສ່ກະຊັງ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ເກີນກວ່າ 250 ຕາແມັດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຫັນດີຈາກພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ, ນະຄອນ.

ສຳລັບ ທຸລະກິດການລ້ຽງປາປະເພດຫວງຫ້າມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຫັນດີ ຈາກລັດຖະບານ, ສ່ວນທຸລະກິດການລ້ຽງປາປະເພດຄຸ້ມຄອງ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຫັນດີຈາກ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຕາມເນື້ອທີ່ໜອງ ຫລື ພື້ນທີ່ແຫລ່ງນ້ຳ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການສະເພາະ.

ມາດຕາ 31. ທຸລະກິດກຸ່ວກັບປາເອ້

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງ ດຳເນີນທຸລະກິດກຸ່ວກັບປາເອ້ ເປັນຕົ້ນ ການລ້ຽງ, ການປະສົມພັນ, ການຂະຫຍາຍພັນ, ການສົ່ງອອກ ແລະ ນຳເຂົ້າ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກຂະ

ແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ.

ມາດຕາ 32. ທຸລະກິດການປະມົງກ່ຽວກັບກິດຈະການອື່ນ

ທຸລະກິດ ການປຸງແຕ່ງ, ການຂະຫຍາຍແນວພັນ, ການຈຳໜ່າຍ, ການນຳເຂົ້າ, ສົ່ງອອກ, ສົ່ງອອກຄືນ, ນຳຜ່ານ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການສະເພາະ.

ມາດຕາ 33. ເງື່ອນໄຂຂອງການດຳເນີນທຸລະກິດການປະມົງ

ການດຳເນີນທຸລະກິດການປະມົງ ຕ້ອງປະຕິບັດ ຕາມເງື່ອນໄຂຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

- ມີບົດວິພາກເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ;
- ມີບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ;
- ມີສະຖານທີ່, ພື້ນທີ່, ນັກວິຊາການ, ເຕັກນິກກ່ຽວກັບການປະມົງ, ຄວາມສະດວກ ໃນການເຂົ້າອອກ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆ ໂດຍການເຫັນດີຂອງຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ;
- ໄດ້ຮັບການເຫັນດີ ຈາກ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສຳລັບການລ້ຽງສັດນ້ຳ.

ມາດຕາ 34. ຜົນຜະລິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສັດນ້ຳ

ຜົນຜະລິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ທີ່ໄດ້ມາຈາກ ທຸລະກິດການລ້ຽງ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ ເປັນກຳມະສິດສ່ວນຕົວ ຂອງຜູ້ປະກອບການ.

ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ທີ່ໄດ້ເລັດລອດໜີອອກຈາກເຂດພື້ນທີ່ລ້ຽງຂອງຜູ້ປະກອບການ ຍັງເປັນກຳມະສິດຂອງຜູ້ກ່ຽວຢູ່ ຖ້າຫາກມີຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນຢ່າງຖືກຕ້ອງ.

ມາດຕາ 35. ການໂຈະ ຫລື ຍົກເລີກ ການດຳເນີນທຸລະກິດ

ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ສະເໜີ ໂຈະ ຫລື ຍົກເລີກ ການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງຜູ້ປະກອບການກ່ຽວກັບສັດນ້ຳ ທີ່ລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍ ພາຍຫລັງທີ່ໄດ້ສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ຕັກເຕືອນມາແລ້ວ.

ການໂຈະການດຳເນີນທຸລະກິດ ມີ ກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ບໍ່ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ໃດໜຶ່ງຂອງການອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ;
2. ບໍ່ລາຍງານ ກ່ຽວກັບການເກີດພະຍາດ ຫຼື ຈຸລິນຊີ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ຕໍ່ສັດນ້ຳ ຫຼື ຊີວິດຂອງຄົນ ໂດຍບໍ່ມີມາດຕະການປ້ອງກັນ ແລະ ແກ້ໄຂແຕ່ຢ່າງໃດ;
3. ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ສັງຄົມ ຫຼື ທຳມະຊາດ ເກີນມາດຕະຖານທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້;
4. ສ້າງຜົນເສຍຫາຍຢ່າງຫລວງຫລາຍໃຫ້ແກ່ຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ຢູ່ໃກ້ຄຽງ;
5. ຕາມການຮ້ອງຂໍຂອງຜູ້ກ່ຽວ ໂດຍມີເຫດຜົນພຽງພໍ.

ການຍົກເລີກການດຳເນີນທຸລະກິດ ມີ ກໍລະນີ ດັ່ງນີ້ :

1. ບໍ່ດຳເນີນທຸລະກິດພາຍໃນກຳນົດເວລາຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການ

- ສິ່ງເສີມການລົງທຶນ ພາຍຫລັງທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດແລ້ວ;
- 2. ບໍ່ປະຕິບັດຫລັກວິຊາການ ຕາມມາດຕະຖານ ຊຶ່ງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ກຳນົດໄວ້;
- 3. ຢຸດເຊົາການດຳເນີນທຸລະກິດ ໂດຍບໍ່ແຈ້ງໃຫ້ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຮັບຊາບ;
- 4. ບໍ່ເສຍພັນທະ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ;
- 5. ຕາມການຮ້ອງຂໍຂອງຜູ້ປະກອບການ.

ໝວດທີ 3

ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ປະກອບການ

ມາດຕາ 36. ສິດຂອງຜູ້ປະກອບການ

ຜູ້ປະກອບການກ່ຽວກັບການປະມົງ ມີ ສິດ ຄອບຄອງ, ນຳໃຊ້, ພັດທະນາ, ໄດ້ຮັບໝາກຜົນ, ມອບ, ຊື້ຂາຍ ແລະ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນສືບທອດກິດຈະການການປະມົງ ລວມທັງ ມີສິດ ສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າ ທິດລອງ ທາງດ້ານວິທະຍາສາດກ່ຽວກັບປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ດ້ວຍຕົນເອງ ຫລື ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ຕາມການອະນຸຍາດ ແລະ ມີສິດອື່ນ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 37. ພັນທະຂອງຜູ້ປະກອບການ

ຜູ້ປະກອບການກ່ຽວກັບການປະມົງ ມີພັນທະ ດັ່ງນີ້ :

- 1. ປະຕິບັດວຽກງານການປະມົງ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ສົນທິສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ;
- 2. ບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ສັງຄົມ ຫລື ທຳມະຊາດ ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ການປະມົງ ເກີນມາດຕະຖານທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້;
- 3. ປະກອບສ່ວນໃນການສະກັດກັ້ນ ການລັກລອບຫາສັດນ້ຳ ແລະ ການທຳລາຍ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ ອາໄສ ຂອງປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ;
- 4. ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ເປັນຕົ້ນ ປະເພດຫວງຫ້າມ, ປະເພດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ລະບົບນິເວດ;
- 5. ປະກອບສ່ວນ ແລະ ຂົນຂວາຍ ທຶນຮອນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອພັດທະນາການປະມົງ;
- 6. ເສຍຄ່າທຳນຽມ ແລະ ພັນທະອື່ນ ກ່ຽວກັບທຸລະກິດການປະມົງ;
- 7. ກວດກາ, ຕິດຕາມ ສະພາບ ການລະບາດຂອງພະຍາດ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ ແລະ ດຳເນີນການແກ້ໄຂຢ່າງທັນການ ໃນກໍລະນີທີ່ເກີດພະຍາດ;
- 8. ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ແລະ ລາຍງານກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນດ້ານການປະມົງ ເປັນຕົ້ນ ການລ້ຽງ, ການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳ ແກ່ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.

ພາກທີ V

ຂໍ້ຫ້າມ

ມາດຕາ 38. ຂໍ້ຫ້າມທົ່ວໄປ

ຫ້າມ ບຸກຄົນ, ການຈັດຕັ້ງທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ມີການກະທຳ ດັ່ງນີ້:

1. ນຳໃຊ້ທາດເບື້ອ, ລະເບີດ, ອາວຸດ, ເຄື່ອງໄຟຟ້າ, ເຄື່ອງແສງ, ສຽງທຽມ ຫລື ສິ່ງອື່ນ ທີ່ເກືອດຫ້າມ ເພື່ອ ຫາ ຫລື ຈັບສັດນຳ; ຖິ້ມສິ່ງເສດເຫຼືອ, ປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນ ຫລື ສານເຄມີ ລົງແຫລ່ງນ້ຳ;
2. ຮັບເອົາ, ຊື້ຂາຍ, ຄອບຄອງ ຫລື ຂົນສົ່ງສັດນຳ ທີ່ໄດ້ມາໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
3. ຜະລິດ, ນຳເຂົ້າ ຫລື ຂາຍ ເຄື່ອງມືທາງປາທີ່ເກືອດຫ້າມທຸກປະເພດ;
4. ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທາງປາ ທີ່ເປັນການກົດຂວາງທາງເດີນຂອງສັດນຳ ເຊັ່ນ: ອວນ, ມອງ ກວາດ, ລີ່, ຈິບ, ໂຕ່ງ;
5. ດັກເອົາປາຈາກແຫລ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ ດ້ວຍການ ຕັ້ນຫ້ວຍ, ໂສກ, ບຸ່ງ, ຄອງນ້ຳ, ຊຸດໝອງ ຫລື ດູດໝອງທຳມະຊາດ ທີ່ມີນ້ຳຕະຫລອດປີ, ຈັບປາໃນລວງຍາມລະດູ ປາໄຂ່;
6. ທຳລາຍວັງສະຫງວນ, ຫາສັດນຳ ໃນບໍລິເວນປາປະສົມພັນ, ປ່ອນປາອໍ ຫລື ປາກອງ ແລະ ປ່ອນປາວາງໄຂ່ ຕາມທຳມະຊາດ, ຕາມການກຳນົດຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມ ຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫລ່ງນ້ຳ ຫລື ຕາມກົດລະບຽບຄຸ້ມຄອງການປະມົງຂັ້ນ ບ້ານ;
7. ຈັບປາ ຫລື ສັດນຳອື່ນ ປະເພດຫວງຫ້າມ ແລະ ປະເພດຄຸ້ມຄອງ ລວມທັງ ປາ ຫລື ສັດນຳອື່ນ ທີ່ຍັງເປັນລູກຢູ່.

ມາດຕາ 39. ຂໍ້ຫ້າມສຳລັບເຈົ້າໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງການປະມົງ

ຫ້າມເຈົ້າໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ມີການກະທຳ ດັ່ງນີ້:

1. ສວຍໃຊ້ ສິດໜ້າທີ່, ຕຳແໜ່ງ, ບັງຄັບ, ນາບຊູ່ ຫລື ຮັບສິນບິນ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດ ສ່ວນຕົວ;
2. ປອມແປງເອກະສານ, ຂາດຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ວຽກງານ ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍ.

ພາກທີ VI

ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ມາດຕາ 40. ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີລັກສະນະບໍລິຫານກ່ຽວກັບການປະມົງ

ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີລັກສະນະບໍລິຫານກ່ຽວກັບການປະມົງ ເຊັ່ນ: ການຫາໃນເຂດ ຫວງຫ້າມ, ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ເກືອດຫ້າມ, ບໍ່ເສຍຄ່າທຳນຽມ ຫລື ພັນທະອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດ

ໄວ້ໃນລະບຽບການ ແມ່ນ ໃຫ້ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ງນີ້ ເປັນ ຜູ້ແກ້ໄຂ.

ຖ້າວ່າ ຄູ່ກຳລະນີ ຫາກບໍ່ພໍໃຈ ຕໍ່ຄຳຕົກລົງຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະ ຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ງນີ້ ນັ້ນແລ້ວ ກໍ່ມີສິດສະເໜີຕໍ່ອົງການຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ ເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ.

ມາດຕາ 41. ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີລັກສະນະທາງແພ່ງກ່ຽວກັບການປະມົງ

ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີລັກສະນະທາງແພ່ງກ່ຽວກັບການປະມົງ ເຊັ່ນ: ການຊື້ຂາຍ, ມອບ ໂອນ, ສືບທອດ ຫລື ສັນຍາທາງແພ່ງອື່ນ ສາມາດດຳເນີນດ້ວຍອົງການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ຫລື ຄະນະກຳມະການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຫລື ສານປະຊາຊົນ ເປັນຜູ້ພິຈາລະນາ ຕາມ ລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 42. ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີລັກສະນະສາກົນກ່ຽວກັບການປະມົງ

ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີລັກສະນະສາກົນກ່ຽວກັບການປະມົງ ແມ່ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມສັນ ຍາ ຫລື ສັນທິສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ພາກທີ VII

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ການປະມົງ

ໝວດທີ 1

ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ

ມາດຕາ 43. ອົງການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ

ລັດຖະບານ ຄຸ້ມຄອງວຽກງານການປະມົງ ຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບໃນຂອບ ເຂດທົ່ວປະເທດ ໂດຍມອບໃຫ້ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນໃຈກາງຄຸ້ມຄອງ ໂດຍມີການ ປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ອົງການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້;
2. ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ, ນະຄອນ;
3. ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ, ເທດສະບານ;
4. ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ງນີ້.

ມາດຕາ 44. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານການປະມົງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຄົ້ນຄວ້າ ແຜນຍຸດທະສາດ, ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບການປະມົງ ເພື່ອ

ສະເໜີໃຫ້ລັດຖະບານພິຈາລະນາ ແລ້ວຜັນຂະຫຍາຍ ໃຫ້ເປັນແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງວຽກງານການປະມົງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;

2. ໂຄສະນາ, ສຶກສາອົບຮົມ ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບວຽກງານການປະມົງໃຫ້ທົ່ວປວງຊົນ ແນໃສ່ປູກຈິດສຳນຶກ, ເຊີດຊູສະຕິຮັກ ແລະ ຫວງແຫນຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ;
3. ຊັ້ນນຳ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປະມົງ ຂອງຂະແໜງການສາຍຕັ້ງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
4. ກໍ່ສ້າງ, ບຳລຸງ, ຍົກລະດັບບຸກຄະລາກອນ ກ່ຽວກັບວຽກງານການປະມົງ;
5. ພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນທຸລະກິດການປະມົງ ສຳລັບສັດນ້ຳປະເພດຄຸ້ມຄອງ, ສະເໜີຄຳເຫັນຕໍ່ລັດຖະບານພິຈາລະນາ ສຳລັບສັດນ້ຳປະເພດຫວງທ້າມ;
6. ສ້າງ, ປັບປຸງ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ເກັບສຳເນົາໃບທະບຽນດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບການປະມົງ ແລະ ເອກະສານແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ;
7. ປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບວຽກງານການປະມົງ, ປຸກລະດົມ ຂົນຂວາຍ, ຍາດແຍ່ງ ທົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອ ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ ສັດນ້ຳ;
8. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານການປະມົງ;
9. ສະຫລຸບ ແລະ ລາຍງານຜົນຂອງການປະຕິບັດວຽກງານການປະມົງ ໃຫ້ລັດຖະບານ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

ມາດຕາ 45. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ, ນະຄອນ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານການປະມົງ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ, ນະຄອນ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ດັ່ງນີ້ :

1. ຜັນຂະຫຍາຍ ແຜນຍຸດທະສາດ, ນະໂຍບາຍ, ຄຳສັ່ງ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບການປະມົງ ມາເປັນແຜນງານ ແລະ ໂຄງການລະອຽດຂອງຕົນ ແລ້ວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
2. ໂຄສະນາ, ສຶກສາອົບຮົມ ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບວຽກງານການປະມົງ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ເຂົ້າໃຈ ເຊື່ອມຊຶມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ;
3. ຊັ້ນນຳ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານການປະມົງ ຂອງທ້ອງຖານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ, ເທດສະບານ;
4. ມີຄຳເຫັນ, ສະເໜີ ໂຈະ ຫລື ຍົກເລີກ ການດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບການປະມົງໃນພື້ນທີ່ ທີ່ຂຶ້ນກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;

5. ໃຫ້ການແນະນຳດ້ານເຕັກນິກ, ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແກ່ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ, ກຸ່ມຊາວປະມົງ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ດຳເນີນກິດຈະການການປະມົງ ຢູ່ໃນຂອບເຂດທີ່ຂຶ້ນກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
6. ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປະມົງ ໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
7. ສ້າງ, ປັບປຸງ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ເກັບສຳເນົາໃບທະບຽນດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບການປະມົງ ແລະ ເອກະສານແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ;
8. ປຸກລະດົມ ຂົນຂວາຍ, ຍາດແຍ່ງທົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອວຽກງານການປະມົງ;
9. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານການປະມົງ ຕາມການມອບໝາຍຂອງຂັ້ນເທິງ;
10. ສະຫລຸບ ແລະ ລາຍງານຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປະມົງພາຍໃນແຂວງ, ນະຄອນ ໃຫ້ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການປົກຄອງແຂວງ, ນະຄອນ ຢ່າງເປັນ ປົກກະຕິ.

ມາດຕາ 46. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ, ເທດສະບານ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານການປະມົງ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ, ເທດສະບານ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້ :

1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານ, ໂຄງການ, ຂໍ້ຕົກລົງ, ຄຳສັ່ງ, ແຈ້ງການ ແລະ ຄຳແນະນຳຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ, ນະຄອນ;
2. ເຜີຍແຜ່ ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບວຽກງານການປະມົງ ໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າໃຈ, ເຊື່ອມຊຶມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ;
3. ຊີ້ນຳ, ຊຸກຍູ້, ຕິດຕາມ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ໃນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບການປະມົງ ໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
4. ມີຄຳເຫັນ, ສະເໜີ ໂຈະ ຫລື ຍົກເລີກ ການດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບການປະມົງ ໃນພື້ນທີ່ທີ່ຂຶ້ນກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
5. ໃຫ້ການແນະນຳທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫລືອ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ, ກຸ່ມຊາວປະມົງ ແລະ ບຸກຄົນ ທີ່ດຳເນີນກິດຈະການການປະມົງ ໃນຂອບເຂດທີ່ຂຶ້ນກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
6. ສະຫລຸບ ແລະ ລາຍງານຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປະມົງ ພາຍໃນເມືອງ, ເທດສະບານ ໃຫ້ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ, ນະຄອນ ແລະ ອົງການປົກ ຄອງເມືອງ, ເທດສະບານ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

ມາດຕາ 47. ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ

ການສ້າງຕັ້ງ, ໂຄງປະກອບ, ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນໝວດທີ 2 ຂອງພາກ ທີ VII ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 48. ສະມາຄົມຊາວປະມົງ

ສະມາຄົມຊາວປະມົງ ແມ່ນ ການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ຂອງຜູ້ປະກອບການກ່ຽວກັບການປະມົງ ບົນພື້ນຖານການເຫັນດີ ແລະ ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງ ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ສະຫະກອນຊາວປະມົງ ກໍ່ສາມາດສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໄດ້ ຕາມການຕົກລົງຂອງຂະແໜງການທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການຈັດຕັ້ງ, ການເຄື່ອນໄຫວ, ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງສະມາຄົມ, ສະຫະກອນ ຊາວປະມົງ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການສະເພາະ.

ມາດຕາ 49. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານການປະມົງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ປະສານສົມທົບກັບ ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ການປະມົງ ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານການປະມົງ ຕາມພາລະ ບົດບາດຂອງຕົນ.

ໝວດທີ 2

ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ

ມາດຕາ 50. ການສ້າງຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງຢ່າງມີປະ ສິດທິຜົນ ຕ້ອງມີການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ດ້ວຍ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວປະມົງ ດັ່ງນີ້:

- ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບານ ເປັນຜູ້ຕົກລົງແຕ່ງຕັ້ງ ຕາມການສະເໜີຂອງອົງການ ປົກຄອງບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນ ເປັນຜູ້ຕົກລົງແຕ່ງຕັ້ງ ໃນກໍລະນີພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ຫາກ ກວມເອົາແຕ່ສອງເມືອງ, ເທດສະບານ ຂຶ້ນໄປ ພາຍໃນແຂວງ, ນະຄອນ ດຽວ ຕາມ ການສະເໜີຂອງ ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ຕົກລົງແຕ່ງຕັ້ງ ໃນກໍລະນີ ພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ຫາກກວມເອົາແຕ່ສອງແຂວງ, ນະຄອນ ຂຶ້ນໄປ ຕາມການສະເໜີ ຂອງ ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຂໍ້ຕົກລົງແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ຂອງ ເຈົ້າ ເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບານ, ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນ ຕ້ອງສຳເນົາ ແລະ ສົ່ງໃຫ້ຂະແໜງ ການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ.

ມາດຕາ 51. ໂຄງປະກອບ ຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ
ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ປະກອບດ້ວຍສະມາຊິກ ທີ່ ເປັນຕົວແທນຈາກອົງການຕ່າງໆ ດັ່ງນີ້:

1. ຕົວແທນຂອງອົງການປົກຄອງບ້ານ ຫລື ເມືອງ, ເທດສະບານ;
2. ຕົວແທນຂອງຊາວປະມົງ;
3. ຕົວແທນຂອງອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ຂັ້ນບ້ານ ຫລື ຂັ້ນເມືອງ;
4. ເຈົ້າໜ້າທີ່ທະຫານ, ປກສ ບ້ານ ຫລື ເມືອງ, ເທດສະບານ;
5. ຕົວແທນຂອງພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ.

ມາດຕາ 52. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ
ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ສ້າງແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາການປະມົງ ໃນພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳຂອງຕົນ ເຊັ່ນ: ກຳນົດເຂດພື້ນທີ່, ເຂດຫວງຫ້າມ, ວັງສະຫງວນ, ບ່ອນປ່າວາງໄຂ່, ການຂະຫຍາຍ ພັນປ່າ, ການປ່ອຍປ່າ ແລະ ອື່ນໆ;
2. ສະເໜີ ແຜນການ ແລະ ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ລວມທັງ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງ ມື ແລະ ວິທີການຫາປາ, ລະດູການ ແລະ ຊະນິດສັດນ້ຳ ທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫາ ຫລື ຈັບ ຕ້ອງການປົກຄອງ ເມືອງ, ເທດສະບານ ເພື່ອພິຈາລະນາ, ຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດ ໃຊ້;
3. ເຜີຍແຜ່, ຕິດປະກາດ, ອອກຂ່າວທາງສື່ມວນຊົນ ກ່ຽວກັບແຜນການ ແລະ ລະບຽບ ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ;
4. ເປັນຜູ້ປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາວປະມົງ ລວມທັງ ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດ ແຍ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໃນພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ທີ່ຕົນຄຸ້ມຄອງ;
5. ຊີ້ນຳ, ຕິດຕາມ, ກວດກາ ການປະຕິບັດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ໃນພື້ນທີ່ ແຫ່ລ່ງນ້ຳທີ່ຕົນຄຸ້ມຄອງ;
6. ຊອກແຫ່ລ່ງທຶນ ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາການປະມົງ ໃນຂອບເຂດແຫ່ລ່ງ ນ້ຳ ທີ່ຕົນຮັບຜິດຊອບ;
7. ເກັບກຳສະຖິຕິກ່ຽວກັບການປະມົງປະຈຳປີ ເຊັ່ນ: ຜົນຜະລິດ, ບັນຊີຊາວປະມົງ, ວັງ ສະຫງວນ ແລ້ວສະຫລຸບ, ລາຍງານ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ຂະແໜງການທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ;
8. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມການມອບໝາຍ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ.

ມາດຕາ 53. ກົດລະບຽບການປະມົງຂັ້ນບ້ານ

ກົດລະບຽບການປະມົງຂັ້ນບ້ານ ວາງອອກເພື່ອຄຸ້ມຄອງການປະມົງໃນພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງ ແນໃສ່ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນການປະມົງ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍອົງການປົກຄອງບ້ານ ດ້ວຍການປົກສາຫາລື ກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ງນີ້, ຊາວບ້ານ, ຊຸມຊົນໃກ້ຄຽງ ແລະ ປະສານສົມທົບ ກັບ ໜ່ວຍງານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ບ້ານ ຫລື ກັບຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ, ເທດສະບານ ໃນກໍລະນີທີ່ກົດລະບຽບນັ້ນ ຫາກກວມເອົາຫລາຍບ້ານ ພາຍໃນເມືອງ, ເທດສະບານດຽວ.

ກົດລະບຽບການປະມົງຂັ້ນບ້ານ ຈະມີຜົນໃຊ້ໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາໂດຍເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບານ.

ມາດຕາ 54. ເນື້ອໃນຂອງກົດລະບຽບ

ກົດລະບຽບການປະມົງຂັ້ນບ້ານ ກຳນົດເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈຸດປະສົງ;
2. ວັງສະຫງວນ ຫລື ເຂດຫວງທ້າມ;
3. ຊະນິດ ປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ;
4. ເຄື່ອງມືຫາປາ ແລະ ວິທີການຫາປາ;
5. ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ;
6. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
7. ເນື້ອໃນອື່ນ ຖ້າເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ.

ໝວດທີ 3

ການກວດກາການປະມົງ

ມາດຕາ 55. ຈຸດປະສົງຂອງການກວດກາ

ການກວດກາການປະມົງ ແມ່ນ ການຕິດຕາມການເຄື່ອນໄຫວຂອງການຈັດຕັ້ງ, ພະນັກງານ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ປະຊາຊົນ ໃນການອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ການນຳໃຊ້ສັດນ້ຳ ລວມທັງການດຳເນີນທຸລະກິດການປະມົງ ເພື່ອໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບການປະມົງ, ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ສັນຍາ ແລະ ສົນທິສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ມາດຕາ 56. ປະເພດການກວດກາການປະມົງ

ການກວດກາການປະມົງ ມີ ສອງປະເພດ ດັ່ງນີ້:

1. ການກວດກາພາຍໃນ ແມ່ນ ດຳເນີນໂດຍ ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ການປະມົງ;
2. ການກວດກາພາຍນອກ ແມ່ນ ດຳເນີນໂດຍ ສະພາແຫ່ງຊາດ, ອົງການກວດກາລັດ, ອົງການກວດສອບແຫ່ງລັດ ແລະ ປະຊາຊົນ.

ມາດຕາ 57. ອົງການກວດກາການປະມົງ

ອົງການກວດກາການປະມົງ ແມ່ນ ອົງການດຽວກັນກັບອົງການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 43 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ໂດຍແມ່ນ ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ເປັນເສນາທິການ ໃຫ້ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຊຶ່ງແມ່ນເຈົ້າໜ້າທີ່ການປະມົງ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການກວດກາ.

ນອກຈາກນີ້ ໃນຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫ່ລ່ງນ້ຳ ຍັງມີເຈົ້າໜ້າທີ່ກວດກາການປະມົງສະເພາະ ຊຶ່ງການຈັດຕັ້ງ, ການເຄື່ອນໄຫວ, ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 58. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການກວດກາການປະມົງ

ອົງການກວດກາການປະມົງ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

1. ກວດກາ ການປະຕິບັດ ລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບການປະມົງ;
2. ກວດກາ ກິດຈະການ ແລະ ການດຳເນີນທຸລະກິດ ການປະມົງ;
3. ພິຈາລະນາ ຫລື ສະເໜີ ອອກຄຳສັ່ງ ໂຈະ, ຍົກເລີກ ການເຄື່ອນໄຫວ ກ່ຽວກັບກິດຈະການການປະມົງ ຫລື ງົດໜ້າທີ່ຕຳແໜ່ງ ຂອງພະນັກງານ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ການປະມົງ ຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ ຖ້າເຫັນວ່າ ມີການກະທຳທີ່ບໍ່ຖືກກົດໝາຍ;
4. ພົວພັນ, ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຢູ່ສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນການປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ກວດກາຂອງຕົນ;
5. ສະຫລຸບ ແລະ ລາຍງານຜົນຂອງການປະຕິບັດວຽກງານກວດກາ ແຕ່ລະໄລຍະ ໃຫ້ຂັ້ນເທິງຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

ມາດຕາ 59. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ການປະມົງ

ເຈົ້າໜ້າທີ່ການປະມົງ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

1. ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບການປະມົງ;
2. ກວດກາເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະມົງ ເຊັ່ນ: ໃບອະນຸຍາດການດຳເນີນທຸລະກິດການປະມົງ;
3. ກວດກາ ປະເພດສັດນ້ຳ ແລະ ເຄື່ອງມືຫາປາ ຫລື ສັດນ້ຳອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍ;
4. ກວດກາທຸກພື້ນທີ່ການລ້ຽງສັດນ້ຳ ລວມທັງ ສິ່ງປຸກສ້າງ, ອຸປະກອນການຜະລິດ, ຖັງ, ກະຊັງ ແລະ ໜອງນ້ຳ, ຜະລິດຕະພັນສັດນ້ຳ;
5. ສັ່ງຢຸດ ເພື່ອ ກວດກາ ແລະ ຊອກຄົ້ນຫາໃນພາຫະນະຂົນສົ່ງທາງບົກ ແລະ ທາງນ້ຳ ທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບຂົນປາ ຫລື ສັດນ້ຳອື່ນ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສັດນ້ຳ ເມື່ອເຫັນວ່າ ມີການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ ຫລື ມີຂໍ້ມູນທີ່ພາໃຫ້ເຊື່ອໄດ້ວ່າມີການກະທຳຜິດ;

6. ຍຶດ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນ, ເຄື່ອງມືຫາປາ, ເຮືອຫາປາ, ລົດ ຫລື ພາຫະນະ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການກະທຳຜິດ;
7. ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຜູ້ຖືກຫາ ແລ້ວປະກອບສຳນວນຄະດີ ສິ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ເພື່ອສັ່ງຟ້ອງຂັ້ນສານ.

ມາດຕາ 60. ການກວດກາພາຍນອກ

ການກວດກາພາຍນອກ ມີຈຸດປະສົງ ກວດກາການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ການປະມົງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານການປະມົງ ມີປະສິດທິຜົນ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ຍຸຕິທຳ. ການກວດກາພາຍນອກ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ການກວດກາຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການຕິດຕາມກວດກາຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ;
2. ການກວດກາຂອງອົງການກວດກາລັດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການກວດກາລັດ;
3. ການກວດກາຂອງອົງການກວດສອບແຫ່ງລັດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການກວດສອບແຫ່ງລັດ;
4. ການຕິດຕາມກວດກາຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຢູ່ຮາກຖານ, ສຳນັກງານ, ອົງການ, ຫົວໜ່ວຍວິຊາການ ແລະ ວິສາຫະກິດຂອງລັດ ກໍ່ມີສິດຕິດຕາມກວດກາການເຄື່ອນໄຫວຂອງພະນັກງານ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ການປະມົງ ເມື່ອພົບເຫັນ ຫລື ມີປາກົດການທີ່ລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍແລ້ວ ກໍ່ມີສິດສະເໜີຕໍ່ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອດຳເນີນການກວດກາເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ 61. ຮູບການການກວດກາການປະມົງ

ການກວດກາການປະມົງ ມີ ສາມ ຮູບການ ດັ່ງນີ້:

- ການກວດກາຕາມລະບົບປົກກະຕິ;
- ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ;
- ການກວດກາແບບກະທັນຫັນ.

ການກວດກາຕາມລະບົບປົກກະຕິ ແມ່ນ ການກວດກາຕາມແຜນການ ແລະ ມີກຳນົດເວລາອັນແນ່ນອນ ຊຶ່ງຕ້ອງປະຕິບັດຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງເທື່ອຕໍ່ປີ.

ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ແມ່ນ ການກວດກາອອກແຜນການ ເມື່ອຫາກເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ໂດຍແຈ້ງໃຫ້ເປົ້າໝາຍທີ່ຖືກກວດກາ ຮູ້ກ່ອນລ່ວງໜ້າ ຢ່າງໜ້ອຍ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ.

ການກວດກາແບບກະທັນຫັນ ແມ່ນ ການກວດກາ ເມື່ອຫາກເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນຮີບດ່ວນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ເປົ້າໝາຍທີ່ຖືກກວດກາ ຮູ້ກ່ອນລ່ວງໜ້າ.

ການກວດກາ ໃຫ້ດຳເນີນທັງການກວດກາເອກະສານ ແລະ ການລົງກວດກາການປະຕິບັດຕົວຈິງ ຢູ່ສະຖານທີ່ປະຕິບັດງານ. ຜູ້ກວດກາ ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ພາກທີ VIII

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 62. ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນໃນການປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນ ການອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ ສັດນໍ້າ ແລະ ພັດທະນາການປະມົງ ຈະໄດ້ຮັບ ການຍ້ອງຍໍ ແລະ ນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 63. ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຈະຖືກສຶກສາອົບຮົມ, ປະຕິບັດ ວິໄນ, ປັບໃໝ, ໃຊ້ແທນທາງແພ່ງ ຫລື ລົງໂທດທາງອາຍາ ຕາມກໍລະນີ ເບົາ ຫລື ໜັກ.

ມາດຕາ 64. ມາດຕະການສຶກສາອົບຮົມ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ກະທຳຜິດທີ່ມີລັກສະນະເບົາບາງ ຊຶ່ງບໍ່ມີອົງປະກອບຂອງ ການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ແລະ ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍ ທີ່ມີມູນຄ່າຕໍ່າກວ່າ 200.000 ກີບ ແຕ່ມີ ຄວາມຈິງໃຈລາຍງານ ຈະຖືກ ສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ກ່າວເຕືອນ.

ມາດຕາ 65. ມາດຕະການທາງວິໄນ

ພະນັກງານ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ໄດ້ລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບການປະມົງ ເປັນຕົ້ນ ຂໍ້ຫ້າມ ທີ່ມີລັກສະນະເບົາບາງ ຊຶ່ງບໍ່ມີອົງປະກອບຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ແລະ ກໍ່ຄວາມ ເສຍຫາຍ ທີ່ມີມູນຄ່າຕໍ່າກວ່າ 200.000 ກີບ ແຕ່ບໍ່ມີຄວາມຈິງໃຈລາຍງານ, ຫລືບຫລີກຈາກ ຄວາມຜິດຂອງຕົນ ກໍຈະຖືກປະຕິບັດວິໄນ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ຊີ້ແຈ້ງຄວາມຜິດ ໂດຍບັນທຶກໄວ້ໃນສຳນວນ ເອກະສານ ຊີ້ວະປະຫວັດ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ;
2. ໂຈະການເລື່ອນຊັ້ນ ແລະ ຂັ້ນເງິນເດືອນ ;
3. ປົດຕຳແໜ່ງ ຫລື ຍົກຍ້າຍໄປຮັບໜ້າທີ່ອື່ນທີ່ມີຕຳແໜ່ງຕໍ່າກວ່າເກົ່າ;
4. ໃຫ້ອອກຈາກລັດຖະການ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍໃດໆ.

ຜູ້ຖືກປະຕິບັດວິໄນ ຕ້ອງສົ່ງຊັບສິນທີ່ຕົນໄດ້ມາ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງນັ້ນ ຄືນໃຫ້ການຈັດຕັ້ງ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ.

ມາດຕາ 66. ມາດຕະການປັບໃໝ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຊຶ່ງໄດ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍ ທີ່ມີ

ມູນຄ່າແຕ່ 200.000 ກີບ ຂຶ້ນໄປ ຈະຖືກປັບໃໝເທົ່າຕົວ ຂອງມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການລະເມີດເປັນຄັ້ງທີສອງ ຫລື ເປັນອາຈິນ ຈະຖືກປັບໃໝສາມເທົ່າຕົວ ຂອງມູນຄ່າຄວາມ ເສຍຫາຍຂອງ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດຫວງຫ້າມ, ສອງເທົ່າຕົວ ຂອງມູນຄ່າ ປາ ແລະ ສັດ ນ້ຳອື່ນປະເພດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ໜຶ່ງເທົ່າຕົວຂອງມູນຄ່າ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດທົ່ວໄປ ພ້ອມ ທັງ ຮິບຊັບສິນທີ່ໄດ້ມາໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງນັ້ນເປັນຂອງລັດ.

ມາດຕາ 67. ມາດຕະການທາງແພ່ງ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຊຶ່ງກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ຜົນ ປະໂຫຍດຂອງລັດ, ສັງຄົມ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນ ຈະໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ.

ມາດຕາ 68. ມາດຕະການທາງອາຍາ

ນອກຈາກການກະທຳຜິດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນກົດໝາຍອາຍາແລ້ວ ບຸກຄົນຜູ້ໃດ ທີ່ໄດ້ມີ ການກະທຳ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ກໍ່ຖືວ່າເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ:

1. ບຸກລຸກທຳລາຍ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ, ບ່ອນປາວາງໄຂ່ ແລະ ແຫລ່ງອາຫານປາ ແລະ ສັດ ນ້ຳອື່ນ;
2. ຫາ, ຈັບ ຫລື ມີໄວ້ໃນຄອບຄອງ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດຫວງຫ້າມ ທີ່ຍັງມີຊີວິດ, ຊາກ ຫລື ສິນສ່ວນ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງ;
3. ນຳເຂົ້າ, ສົ່ງອອກ, ນຳຜ່ານ ແລະ ເຄື່ອນຍ້າຍປາ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນປະເພດຫວງຫ້າມ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ຜູ້ກະທຳຜິດ ຈະຖືກດຳເນີນຄະດີອາຍາ ແລະ ຖືກລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມ ເດືອນ ຫາ ໜຶ່ງປີ ແລະ ຈະຖືກປັບໃໝ ຕາມມາດຕາ 66 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ພາກທີ IX

ວັນປ່ອຍປາ, ເຄື່ອງໝາຍ ແລະ ຕາປະທັບ

ມາດຕາ 69. ວັນປ່ອຍປາແຫ່ງຊາດ

ລັດ ກຳນົດເອົາ ວັນທີ 13 ກໍລະກົດ ຂອງທຸກໆປີ ເປັນ ວັນປ່ອຍປາແຫ່ງຊາດ ເພື່ອ ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາສັດນ້ຳ ໃຫ້ອຸດົມສົມບູນ.

ມາດຕາ 70. ເຄື່ອງໝາຍ ແລະ ຕາປະທັບ

ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ການປະມົງ ມີເຄື່ອງໝາຍ ແລະ ຕາປະທັບ ເປັນຂອງ ຕົນເອງ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານທາງລັດຖະການ, ສຳລັບເຈົ້າໜ້າທີ່ການປະ ມົງນັ້ນ ມີເຄື່ອງແບບສະເພາະ ຊຶ່ງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ກຳນົດ.

ພາກທີ X
ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 71. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 72. ຜົນສັກສິດ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ພາຍຫລັງ ຫຼືກສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນ ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ໄດ້ອອກລັດຖະດຳລັດປະກາດໃຊ້ ເປັນຕົ້ນໄປ. ຂໍ້ກຳນົດ, ບົດບັນຍັດໃດ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍສະບັບນີ້ ລ້ວນແຕ່ຖືກຍົກເລີກ.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

ລາຍຊື່ ສັດນ້ຳ ປະເພດຫວງຫ້າມ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫົວໄປ ໃນບັນຊີ I, II, III

ສັດນ້ຳປະເພດຫວງຫ້າມ ບັນຊີ I ມີ ຄື :

ສັດນ້ຳລ້ຽງລູກດວ້ຍນ້ຳນົມ

ປາຂ່າ Irrawaddy Dolphin

ສັດນ້ຳເລືອຄານ

ປາຝາໄລ Dasyatis laosensis

ສັດນ້ຳ

ປາບິກ Pangasianodon gigas

ປາໄຫລໄຟຟ້າ Agiulla marmorata

ປາກວາງ Boesemani microlepis

ປາເລີມ Pangasius sanitwongsei

ປາເສືອ Systemus partipentazona

ປາແມວ Setipinna melanochir

ສັດເຄິ່ງບົກເຄິ່ງນ້ຳ

ປາຕີນ Paramesotriton laoensis

ສັດນ້ຳປະເພດຄຸ້ມຄອງ ບັນຊີ II ມີ ຄື :

ປາເຄິ່ງ Mystus microphthalmus

ປາຊວາຍແຂ້ວ Pangasianodon hypophthalmus

ປາເອິນຂາວ Probarbus labeamajor

ປາຄູນ Wallgo leeri

ປາແດງ Tor sp.

ປານາງແດງ Hemisilurus mekongensis

ປາໝາກຫວາຍ Luciosoma bleekert

ປາກະໂຫ Catlocarpio siamensis

ສັດນ້ຳເລືອຄານ

ປາຝາອອງ ທຸກຂະນິດ Amyda sp.

ສັດນ້ຳປະເພດຫົວໄປ ບັນຊີ III ມີ ຄື :

ປາແຂ້ Bagarius yarrelli

ປານາເງິນ Micronema bleekeri

ປາຕອງກາຍ Chitala blanci

ປາຕອງນາ Notopterus notopterus

ປາໂດ Channa striata

ປາຈາດ	Poropuntius sp.
ປາໂຈກ	Cyclocheilichthys enoplos
ປາວຽນໄຟ	Barbodes schwanefeldi
ປາປາກຄຳ	Hypsibarbus wetmorei
ປາເກະ	Gyrinocheilus pennocki
ປາກົດໝີ້	Hermibagrus wycki
ປາປຶ້ງ	Pangasius larnaudiei
ປາບູ່	Oxyeleotris mos morata
ປາພອນ	Cirrhinus microlepis
ປາແກງ	Cirrhinus molitorella
ກຸ້ງ ທຸກຊະນິດ	All Shrimp Species
ກະປູແດງ	Red Crab
ຫອຍ ທຸກຊະນິດ	All Snail Species

ສັດເຄິ່ງປີກເຄິ່ງນ້ຳ

ອີງ	Kaloua mediolineeata
ກີບ-ຂຽດ	Rana rugulosa
ຄັນຄາກ	Bufo melanostictus

ໝາຍເຫດ:

1. ປາພອນ ແລະ ປາແກງ ສະເໜີຍົກຈາກບັນຊີ II ໄປໃສ່ບັນຊີ III
2. ປາກະໂຫ ສະເໜີ ຍົກໄປໃສ່ ບັນຊີ II